

14. marts 2017

UPA 2017/112

Inatsisartut suleriaasianni § 33 imm.1 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna ingerlatippara:

Tunamiut Kalaallisuuinik Kalaallisuuliornermut Ilinniarfissamik Naalakkersuisut Tasiilami pilersitsiniarnissaat pillugu peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq, Laura Tàunâjik, Siumut)

Tunngaviliineq:

Kalaallisuuvut tanngassimaaqaluta atortarpavut. Kalaallisuut pinnissusaat aammalumi sanalluagaanerat; peqqissaaruteqqissaagaanerat, pikkorissuseq asanninnerlu qamanermioralugit, kalaallisuut pinngortittarpavut. Kalaallisuut kinaassusitta aammalumi kulturitta ilagilluinnarpaat, tamatta eriaqilluinnarusutarput qaqugumullu pigiuarusutarput. Assassorluni suliap mersorneqartarnera qaqugumulluunniit puigorneqassanngilaq, kinguaariinnullu tulliuuttunut ingerlateqqitassaalluni.

Tamannarpiarmi aamma patsisaasimassaaq Sisimiuni Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik pilersikkatsigu.

Nunatta kitaani Nunatta Kangianilu kalaallisuut assigiinngitsuupput. Arnap angutillu kalaallisuui tamarmik assigiinngitsuullutik. Paasinerlussimanngikkukku Kalaallisuuliornermik Ilinniarfimmi mersornermik ilinniartitsissutigineqartarput. Tunumeersuummita qassit maannamut Kalaallisuuliornermik Ilinniarfimmi Sisimiuniittumi ilinniarsimappat? Qassimmita piviusumik eqqarsaatigalugu taamaattumik periarfissaqartinneqarpat?

Apeqquu uaniinneruvoq, Tunumiut Kalaallisuuinik mersornermut ilisimasaq siunissaq ungasinnerusoq isigalugu tammatsaaliorneqarsinnaanersoq najukkami ilinniartitsisussaqanngippat.

Tassunga atatillugu aamma puigussanngilarput, Tunumi qanoq annertutigisumik najukkami ilinniartitaanikkut, suliffissaqartitsinikkut aammalu inuussutissarsiutitigut inerisaanissamut periarfissanik amigaateqartigaluta.

Tunami naammattorsuarnik eqqumiitsuliornermut ileqqoqarpugut, taamaattoq najukkami ilinniartitaanikkut suliffissaqartitsinikkullu annikitsuinnarmik periarfissaqarpoq. Tasiilami Kalaallisuuliornermik Ilinniarfimmik pilersitsineq anikkikkaluamik nalituumillu tapertaassinnaavoq najukkami

suliffissaqartitsiniarnermut assassorlunilu sulianik ileqquusut ataavartumik atatittuarnissaanut Tunumi kinguaariinni amerlasuuni ilisarnaataajuarsimasunut.

Taamaattumik neriuutigaara, Tunumi Kalaallisuuliorfimmik pilersitsinissamik siunnersuut soqutigineqassasoq tapersorsorneqarluarlunilu.

Siunnersuutip aningaasatigut allaffissornikkullu pisortanut kingunissai:

Kalaallisuulioernmik ilinnairfimmik Tasiilami aallartitsisoqassagalaurpat ingerlatsinermut aningaasartuutissat pillugit qanoq annertutigisunik illikartisisoqartariaqarnersoq pillugu paasisutissanik ujaarlerninni iluatsitsinngilanga.

Matumuuna Naalakkersuisut § 37 apeqquummut nr. 107/2017 akissutaat innersuuppara.

Taamaattoq nallersuunneqarsinnaassammatt nalunaarutigissavara Kalaallisuuliornermik Ilinniarfik, ukiup aappaa allortarlugu 15-inik atuartoqartartoq, Aningaasanut Inatsisitigut ukiumoortumik 2,7 millioner kr. missaannik pissarsisarpoq, taakkunanilu akissarsianut aningaasartuutit 1,5 mio. kr. missaanniittarmata. Atorfiit tallimanut naatsorsuutigineqarput tassani pisortatut atorfik ataaseq ilaalluni.

Taamaattutaaq aamma Tasiilami Ilinniarfissamik iniusinnaasumik taamaattumik pilersitsiniaraanni attartortoqarsinnaanersoq immaqaluunniit Ilinniarfissamik nutaamik sanaartortoqassappat aningaasartuutit qanoq annertutigissanersut sanaartugassallu qanoq annertutiginissaa pillugu paasisutissanik pissarsinngitsoorpunga.

Taamaattoq Naalakkersuisut paasisutissiippat, Kalaallisuuliornermik Ilinniarfissamik periarfissanik ujaruinermi Tasiilami pikkorissaasoqarniarpat paasisimagaat, najukkami ammerinermik mersortarfik illutaalu ilanngullugu atorneqarluarsinnaasut ammerinermut aammalu mersornermut.

Naalakkersuisut akissutaanni ersernerluppoq, illutassatut eqqartorneqartut ilumut Kalaallisuuliornermik Ilinniarfissamik immikkut ingerlasumik pilersitsiniarnermi atorluarneqarsinnaanersut.

Naalakkersuisut § 37-mut akissutaat apeqquut nr. 107/2017 innersuuppara.

Illussamik nutaamik sananissamik *pisariaqartitsisoqassappat*, taava missingersorlugu naatsorsuutigaara sanaartornikkut aningaasartuutissat 4-6 mio. kr. missaannissasut. Taamaattoq missingersuummut nalorninaatsumik inissiinissaq annertuumik nalorninartortaqrpoq, Naalakkersuisut § 37-mut apeqquutinnut akissutaat nalorninartorpassuaqarmat.